

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.изк. МАРИЯ ГЕОРГИЕВА ГАНЕВА

от катедра „Поп и джаз изкуство”

в НМА „Проф. Панчо Владигеров”

на дисертационен труд на ВЕНЕРА АНДРЕА МЕЛЕКИ

на тема „Жанрова специфика и изпълнителски проблеми във вокалното обучение на актьора”

за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР”

в област на висше образование 8. „Изкуства”, професионално направление

08.04 „Театрално и филмово изкуство”

научен ръководител: проф. Диляна Мичева

Представените от докторанта материали са в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов” София, факултет „Сценични изкуства”, катедра „Сценична реч”.

Венера Мелеки е родена в гр. София през 1988 г. Бакалавърска и магистърска степен получава в НМА „Проф. П. Владигеров”. От 2017 г. е докторант в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов”.

Художественотворческата ѝ дейност е свързана с участие в майсторските класове по оперно пеене на Шерман Лоуи в Торино през 2015, Анете Гъорес в гр. Пловдив 2015, Джузепе Сабатини в гр. София 2017, доц. д-р Николай Моцов в гр. Каварна 2019 и др. Лауреат е на наградата GRAND PRIX на конкурса за вокално изкуство „Ф. Шаляпин” в

гр. Ялта - Русия 2009, Първа награда на конкурса „Франц Шуберт“ в гр. Русе - България 2013 и др.

Концертирала е в Русия, Кипър, Гърция, Италия, Испания, Австрия, Македония, Сърбия и България.

Дебютът ѝ на оперна сцена е по време на оперния Солунски фестивал в ролята на Фраскита в операта „Кармен“ от Жорж Бизе. Участва в оперна постановка на „Skull of Yorick Productions“ в гр. Атина през 2017 г. в ролята на Попея в операта „Коронацията на Попея“ от Монтеверди, както и операта „Орфей“ от Монтеверди в ролята на Евридика на „Перперикон Фест“ през 2017 г. Годините 2019 и 2020 са посветени на ролята на Мими от „Бохеми“ от Пучини и Силвия в операта „Зането“ от Маскани по време на Фестивала на Камерната опера в гр. София.

От 2020 г. Венера Мелеки е артист-солист на Камерна Опера Благоевград.

Наред с многобройните художественотворчески изяви докторантът развива и преподавателската си дейност. Тя работи както с деца и юноши в частни музикални школи, така и със студенти от НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“.

Дисертационният труд на Венера Мелеки е с общ обем 208 страници и е оформен в увод, три глави, заключение, приноси, публикации по темата на дисертацията, библиография и приложение. Ползваната литература включва 84 заглавия, от които 79 на кирилица и 5 на латиница.

Авторефератът се състои от 59 страници и отговаря на изискванията на процедурата. Той отразява съдържанието на дисертационния труд, като включва в себе си информацията и акцентите от проведената разработка.

В списъка на публикациите са включени две публикации, свързани с темата на дисертационния труд и научно - изследователските интереси на докторанта:

1. Мелеки, В. – (под печат) „Жанровото многообразие на песните – фактор във вокалното обучение на актьора“. София, НАТФИЗ, Годишник 2018.

2. Мелеки, В. – (под печат) „Психология на гласа“ из сборника с научни доклади и разширени анотации на работните ателиета от научно-практическата конференция по случай 70 години от основаването на катедра „Сценична реч“ - Гласът – средство за въздействие. София, изд. Фабер, 2020.

В увода на настоящия труд са определени целите и произтичащите задачи, а избраната методика способства за тяхното постигане. Маркирани са и обектът и предмета на разработката. Избраната проблематика е актуална и се определя от факта, че в днешно време работата на преподавателя става все по-трудна за създаване на критерии при всеобхватната подготовка на актьора.

В Първа глава Венера Мелеки показва теоретични познания като набляга на значимия изследователски интерес, натрупан по проблематиката на труда от страна на многобройни автори. Тя представя различни заглавия, свързани с настоящата тема и вокалното обучение на актьора „фактор в неговото синкретично формиране“. Докторантът разглежда важни особености на авторските детски песни на проф. д-р Анастасия Търколева, отнасящи се до разпяване и развиване на ладов усет, твърда и мека атака на тона, овладяване на артикулацията легато, нон легато и стакато, изграждане на интервалов усет, развиване на музикален слух, запознаване с различни тактови размери. Включени са и детските песни на проф. Диляна Мичева със значение „в изграждане на вокално-технически умения, овладяване на ритмо-двигателни координации, развиване на музикален слух, както и в някои актьорски етюди“.

В „Кратка история на българската популярна песен“ фрагментарно и схематично са представени някои етапи от нейното развитие. Като се има

предвид огромното творчество натрупано през годините и приноса на най-значимите музиканти в тази област би следвало да се подходи по-сериозно и да се отбележат и други важни факти от развитието на българската популярна песен. Препоръчвам актуализиране на списъка от български популярни песни, използвани за обучението на студентите. Съществува много по-голямо разнообразие от творчеството на българските композитори в областта на популярната песен, които биха могли да бъдат полезни при обучението и усъвършенстването на вокалните умения на актьорите.

В тази глава докторантът откроява специфики на световни евъргрийни, песни от мюзикъли. Към отбелязаните бих добавила и мюзикълите „Исус Христос суперзвезда” и „Котки” от Андрю Лойд Уебър, „Коса” от Галт Магдермът, „Парижката света богородица” от Рикардо Кочанте, „Шербурските чадъри” от Мишел Льогран, „Ню Йорк, Ню Йорк” от Джон Кандър и Фред Еб, „Най-великият щоумен” от Бенц Пасек и Джъстин Пол и др. Следващ акцент са българските народни песни, по-специално песните от шопска, родопска, пиринска, тракийска, добруджанска фолклорни области. В текста намират място и безмензурните народни песни и спецификата на орнаментиката в българските народни песни.

Венера Мелеки прави извод относно проекцията на българските народни песни в театралния спектакъл - „Представянето на българските народни песни в нетрадиционни театрални форми, налага нова съвременна методика във вокалното обучение на актьора, в изграждането на организирана система от песенно-пластични-танцувални изразни средства. В търсене на съвременни методически похвати, се стига до пренасочване на вниманието на актьора от вокалната техника до творческо певческо-словесно общуване”.

Втора глава „Методика. Елементи на вокално-техническата и изпълнителска култура на актьора” се явява централна в разработката на докторанта. Подробно са описани видовете гласове и техните качества. Считам за един от приносите на изследването, отбелязването на недостатъците на гласа и тяхното коригиране.

В следваща точка се дискутира психологията на гласа и психологическите техники и методи при вокално – говорната изява, значението на певческата стойка и видовете дишане и дихателни упражнения, атаката на тона, дикция и певческа и говорна артикулация. За онагледяване на работата върху дикцията Венера Мелеки представя детските песни на проф. Диляна Мичева от сборника „Музиката в детския свят”. Обособени са и подточки, с които докторантът илюстрира основни моменти от работата със студентите - разпяване, развиване на музикален слух, темпо, музикални щрихи, ансамблово пеене, работа с микрофон. Анализирани са най-важните при формирането на вокално-техническите умения на актьора.

Трета Глава е фокусирана върху „Жанрово-песенното многообразие в нови музикално-театрални форми”. Специално внимание е отделено на спектакъла „Театрален концерт”. Включени са интервюта на проф. Румен Рачев и проф. Диляна Мичева. Венера Мелеки осъществява анализ на някои от песните - импресии от този спектакъл.

От отбелязаните **приноси** на изследването бих искала да открия:

1. Темата на труда е актуална с научно-приложима стойност и перспектива.
2. Съществен принос в труда е темата „Психология на гласа“. За първи път се изследват научно-практическите приложения във вокалното обучение на актьора, техниките и упражненията на д-р Минчо Колев за дихателна медитация.

По същество резултатите на докторанта в настоящия дисертационен труд отговарят на изискванията за присъждане на ОНС „ДОКТОР”. Трудът е добре структуриран и достатъчен като обем и мнението ми за него е положително. Въз основа на тези качества на разработката препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди на докторанта Венера Мелеки ОНС „ДОКТОР” в област на висше образование 8. „Изкуства”, в направление 08.04 „Театрално и филмово изкуство”.

05.05.2021 г.

проф. д.изк. Мария Ганева